

Андрій Вовчак

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української фольклористики імені акад. Філарета Колесси

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ І ПРОЕКТИ ЛАБОРАТОРІЇ ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Доповідаючи на засіданні кафедри української фольклористики 24 лютого 2010 року про перспективи електронного інтернет-архіву українського фольклору (створенням та обслуговуванням якого мусіла б займатися спеціальна науково-дослідна інституція), я навіть у найкращих своїх мріях не мріяв, що ось вже в жовтні наша кафедра матиме у своєму розпорядженні так довго очікувану Лабораторію. Отож сьогодні можемо урочисто виголосити, що *рівно двадцятилітні заходи* над створенням у Львівському університеті спеціальної науково-дослідної інституції для фахового дослідження української фольклорної традиції увінчалися успіхом – 1 жовтня 2010 року згідно з наказом ректора у складі філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка було утворено Лабораторію фольклористичних досліджень.

Нагадаю, що питання про відкриття такої лабораторії порушив ще у вересні 1990 року перший завідувач тоді новоствореної кафедри української фольклористики Теофіль Комаринець. Головні напрями праці фольклористичної лабораторії над дослідженням українського фольклору він вбачав у контексті модернізації університетського вишколу майбутніх фахівців-фольклористів через залучення студентства до серйозних наукових проектів, реального спеціалізування в конкретних науково-дослідницьких програмах не лише кафедри й університету, а й України загалом¹. З того часу праця над облаштуванням лабораторії фактично не припинялася, триваючи, щоправда, у різний час з різною інтенсивністю. Сьогодні ще не час писати історію нашої Лабораторії, але зазначити варто, що її відкриття стало можливим завдяки спільним зусиллям співробітників кафедри на чолі з її сьогоднішнім завідувачем Василем Івашковим, які з 2007 року зініціювали низку різнопланових заходів щодо створення лабораторії (і тут з особливою подякою я хочу назвати доц. Михайла Чернопиского). Ми повільно, але таки наближалися до мети: 26 грудня 2007 року була прийнята ухвала Вченої ради університету, яка, заслухавши звіт декана філологічного факультету, ухвалила: «Вченій раді філологічного факультету у березні 2008 року подати пропозиції щодо відкриття на факультеті лабораторії фольклористичних досліджень»². І нарешті, у червні цього року на зустрічі працівників філологічного факультету з ректором нашого Університету завідувач кафедри Василь Івашків, покликаючись на невиконане рішення Вченої ради Університету, знову й уже в котрий раз порушив питання про лабораторію. І, мабуть, зробив це у щасливу хвилину. Бо вже через кілька днів з'явилося відповідне рішення Ректорату Університету «утворити з 1 вересня 2010 року на філологічному факультеті Лабораторію фольклористичних досліджень»³. Упродовж вересня завдяки підтримці декана філологічного факультету Ярослава Гарасима вдалося полагодити усі планово-фінансові та документальні процедури, і з 1 жовтня згідно з наказом ректора університету Лабораторія запрацювала. Заснування нашої Лабораторії, отже, стало ще одним важливим кроком у реалізації статусу Львівського університету як провідної науково-дослідної інституції України.

На сьогодні штат Лабораторії складається із завідувача, молодшого науково співробітника і старшого лаборанта (загалом 2 ставки).

Головне призначення Лабораторії – у тісній співпраці з Кафедрою українського фольклористики

¹ *Комаринець Олександра*. Спогад спогадів (до 75-річчя від дня народження проф. Теофіля Комаринця). Львів, 2002, С. 221-226, 232.

² Ухвала Вченої ради Львівського національного університету імені Івана Франка від 26 грудня 2007 року.

³ Львівський національний університет імені Івана Франка. Наказ № 0-81 від 21.09.2010 року Про створення Лабораторії фольклористичних досліджень на філологічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка.

імені акад. Філарета Колесси забезпечити повний цикл науково-теоретичної та практичної підготовки фахівця-фольклориста за такими основними видами фольклористичної праці, як збирацька експедиційна діяльність, післяекспедиційне опрацювання та систематизація фольклорних і народномузичних фіксацій, каталогізація й архівування фольклорних матеріалів, едиційна практика, науково-теоретична розробка явищ і процесів традиційної духовної культури українців.

Головні напрями діяльності Лабораторії фольклористичних досліджень:

I. Науково-дослідна діяльність:

1. Документування українського фольклору

1.1. Експедиційна діяльність:

1.1.1. Проведення спеціальних комплексних/тематичних науково-дослідних експедицій співробітників Лабораторії з метою цілісного обстеження фольклорної традиції обраного регіону, поглибленого вивчення окремого фольклорного явища тощо.

1.1.2. Науково-методологічний супровід і проведення студентських фольклористичних експедиційних практик кафедри української фольклористики:

1.1.2.1. Проведення практикумів для студентів з метою спеціальної підготовки до фольклористичної практики.

1.1.2.2. Проведення студентських фольклористичних експедиційних практик, асистування викладачеві кафедри – керівникові практики під час польового дослідження.

1.2. Архівна діяльність:

1.2.1. Керування роботою студентів-фольклористів з післяекспедиційного документування (транскрибування і каталогізації) зібраних фольклорних матеріалів.

1.2.2. Архівне опрацювання (опис, систематизація, оцифрування, депонування) матеріалів студентських фольклорних практик "старої" фольклорної збірки Кафедри української фольклористики.

1.2.3. Систематичне архівне опрацювання (опис, систематизація, оцифрування, депонування) щорічних надходжень "несистематизованих" матеріалів студентських фольклорних практик студентів українського відділення ("нова" фольклорна збірка Кафедри української фольклористики).

1.2.4. Архівне опрацювання (опис, систематизація, оцифрування, депонування) *приватних фольклорних збірок* (за надходженням).

1.2.5. Створення та постійна підтримка *електронного каталогу* архівних фондів фольклорного архіву Лабораторії:

– узгодження системи фольклорних жанрів;

– узгодження категорій опису одиниць архівного депонування.

1.2.6. Створення та постійна підтримка *електронного аудіовізуального архіву українського фольклору*.

1.2.7. Створення можливостей для користування фондами фольклорного архіву Лабораторії, відкриття вільного доступу (у мережі Інтернет) до каталогів архівних фондів Лабораторії.

II. Науково-організаційна діяльність:

2.1. Електронне перевидання класичної науково-теоретичної та джерельної спадщини української фольклористики:

2.1.1. Перевидання серійних і разових джерельних видань (напр.: "Етнографічний збірник", "Матеріали до українсько-руської етнології" та ін.).

2.1.2. Перевидання наукових розвідок, публікацій українських фольклористів.

2.2. Створення електронної навчальної бібліотеки української фольклористики для студентів.

2.3. Дослідження і популяризація наукової спадщини Філарета Колесси:

2.3.1. Проведення "Колессівських читань" – дворічної наукової конференції дослідників української народної словесності, музики, побуту.

2.3.2. Виявлення і видання неопублікованої спадщини Ф. Колесси.

2.4. Налагодження оперативного інформування фольклористичних інституцій в Україні та за її

межами про актуальні питання і напрями наукових досліджень, нові видання, публікації; світова репрезентація напрацювань української фольклористики:

- 2.4.1. Створення та підтримка Інтернет-сторінки Лабораторії фольклористичних досліджень.
- 2.4.2. Заснування фахового електронного видання української фольклористики (у співпраці з фахівцями інших науково-дослідних інституцій України).

III. Навчально-методична діяльність є невід’ємною складовою усіх напрямів та проектів Лабораторії.